

Külpolitikai nevelés

Az a nemzeti propaganda, melynek szervezetét kormányunk most építi fel, kettős feladat előtt áll.

Mikor a nemzet öntudatát világosítja fel politikai kérdéseken, éreznie kell a különbözőséget bel- és külpolitikai nevelés és propaganda között.

A belpolitikai kérdésekben természetesen világosabb a nemzeti öntudat, mint a külpolitikában. Érthető ez, mert hiszen belpolitikával a nemzet minden polgára szinte napról-napra találkozik, maga is gyakorolja azt, amikor adót fizet, választ, kenyeret keres, iskolába jár, vagy oda gyermekét küldi; minden percben belpolitikával találkozik. Természetes ezek után, hogy a belpolitikának akár elméleti, akár gyakorlati része hű árnyéka a hétköznapi életnek.

A külpolitika mindenütt jelenvalósága már nem ilyen szembetűnő. Azon tömegek, melyek elég élesen látják vagy kívánják a belpolitika elvi körvonalait, szinte teljesen közönyösek a külpolitikával szemben. Nem érzik benne való életüket, lélegzetvételüket.

Olyan ez, mintha a tengeri hajón mindenki csak az utasok napi rendjével és élelmezésével törődne és nem bánna, hogy az irányító merre mutat s a kapitány merre vezeti a hajót.

A szociális kérdések előtérbetululása tette érzelmileg élénkebbé a belpolitikai állásfoglalást mindnyájunk számára. A nemzeti propagandának éppen ezért itt könnyebb dolga lesz az öntudat feltámasztásánál s inkább a nyesegető kertész szerepét kell betöltenie.

Külpolitikában is állásfoglal ugyan a közvélemény, ez azonban inkább passzív formájú: a nyugodt vagy izgatott néző állásfoglalása. Már pedig a néző, legyen az az izgatottság még oly magas fokán is, mindig néző marad, mert jól tudja, hogy nem kerül a csatázók közé, — s így nem is lesz annak aktív résztvevője. Ennek oka természetesen nemcsak a polgárságban, hanem a külpolitika mivoltában is gyökerezik.

Ha valaki a belpolitikában foglal állást, érzi cselekvő erejét és felelősségét, érzi, hogy ő maga is nemcsak viselője, hanem munkása is e politikának. A belpolitika tapadása kettős: egyfelől átvehetjük parancsait, másfelől parancsolhatunk neki. A belpolitika nemcsak sors lehet, hanem pálya és hivatás is. A belpolitika az emberi szuverénítás és uralkodás teljességét kínálja.

A külpolitika ezzel szemben merő szolgálatnak látszik, valami elkülönített térnek, melynek árkaik mögé csak különös képzettségű emberek juthatnak. A külpolitika nálunk a töme-

gek érdeklődésében csak mint a belpolitika aláfestése szerepel.

A modern államférfiu azonban abban is különbözik a régítől, hogy maga mögött akarja tudni nemzetének közvéleményét, mégpedig osztatlan közvéleményét, sőt ennél többet: lelkét. A politikusban, — ha nincs mögötte nemzeti lélek —, mindig van valami gépiesen szomorú és reménytelen. Miért ez az erőfeszítés, miért ez a logikai és elméleti gyakorlat?

A nép nélküli politika szomorúsága és céltalansága olyan, mint a konyha, melyben nem ég a tűz. Minden megvan benne, mégse lehet főzni-sütni.

Ha őszinték akarunk lenni, a magyar külpolitika mögött még ma is csak a kíváncsi nézők tömege van s a nemzeti propagandára vár a feladat, hogy e nézőkkel a közös tettek, célok és szándékok erejét éreztesse: a néző lelket cselekvő lélekké változtassa, nevelje.

A nemzeti propaganda feladata tehát az, hogy a magyar lélekben a régi magyar külpolitikai öntudat világosságát felgyujtsa. Mert a magyar nemzet — leszámítva a XIX. század nagy- és a XX. század első részében zibbadt állami életét — mindig éles, világos külpolitikai öntudattal intézte sorsát.

A magyar nemzet európai élete ezerévében azt a legnagyobb stilű külpolitikát folytatta mindig, amit földrajzi és kulturális helyzete parancsolt számára. Sohasem volt sem rövidlátó, sem kicsinyes. Mindig tág szemhatára, magas szempontjai voltak s mindig visszhangot keltett az egész nemzetben.

Mert az a külpolitika, mely bár a legjobb szándékkal s a legnagyobb sikereket aratja, de nemzetének közszellemét magával nem tudja ragadni, előbb-utóbb egyedül s légüres térben találja magát. Semmiféle politika nem támaszkodhatik pusztán egy-egy kivételes egyéniségre. Az olyan politika, melyet egyetlen ember vagy kis csoport hordoz, szemkápráztató sikereket arathat, de szükségszerűen össze kell omlania, mint Attila birodalmának.

A külpolitika ezek szerint nem lehet más, mint népi politika. Más szóval: a külpolitika mögött oly népnek kell állania, amely azt minden körülmények között folytatni képes.

Valamennyi politika közt éppen a külpolitika az, amely óriási gondolativekben halad és változhatatlan pilléreken nyugszik.

A nép együtt születik külpolitikájával s együtt mulik el vele. A belpolitika változhatik, a külpolitika, ha egyszer irányító sarkcsillagát helyesen megtalálta: soha.

A külpolitikában még olyan nemzet is egységes, melynek belső politikájában számos nagy és kis párt huzódik.

A nemzeti propagandának tehát, mielőtt munkába kezd, számba kell venni: mi történt eddig nálunk a külpolitikai ne-

velés körül.

El kell ismerni, láthatunk jószándéku kezdeményezéseket: számba vehetjük a nemzetközi jogi tanszéket egyetemünkön, a kisebbségtudományi intézeteket, a külügyi folyóiratokat és társaságot.

Mindez azonban édeskevés. Elismerve minden érdemüket, az a hibájuk: nem kereshetik fel a tömegeket, amelyre pedig, mint már mondtuk, feltétlen szüksége van a helyes külpolitikának.

A külpolitikai nevelésnek eddig egyetlen rendszeres eszköze volt, amely odaférközött a tömeghez: a rádió külügyi negyedórája, mely külpolitikai történelmi gondolkozásra, logikára nevelt, s amelynek nagy része van abban, hogy a magyar nemzeti közvélemény kilépett végre a romantikus külpolitikai gondolkozásból.

Az újabb időben azonban a külpolitikai tömegnevelésnek ez az egyetlen szerve is — az események torlódása folytán — inkább csak a külpolitikai események regisztrálására zsugorított s így a nemzet külpolitikai nevelésében nagyobb szerepet be nem tölthet.

A nemzeti propagandának tehát teljesen újonnan kell megalkotnia a külpolitikai tömegnevelés rendszerét.

Mint a belpolitikai propagandát, a külpolitikai nevelést sem bizhatja az állam azokra a tényezőkre, melyek eddig a külpolitikai közvéleményt formálták. Ide nem elég sem a kormány minden tetteinek dicsőítése, sem fanyar gáncsolása, sem a nemzetközi politika zugó vizeinek egyes érdekek keresére való hajtása. (Napilapok). A cél itt több és más, mint az ellenzéki kiirtása. Az ellenzéki mellett a külpolitikai gondolat elevensége élhet. A nemzeti haladás legnagyobb elgondoltsága a közöny és gondolatlanság. Márpedig a külpolitikában nincs szükség holt lelkekre.

Ezzel szemben az öntudatos külpolitikai közvélemény nagy erő forrása. Művelődésünk egyik nagy hibája a nemzetközi léggör bizonyos tekintetben mérgezett volta.

Milyen erő, milyen szentség biztosítja valamely szerződés épségét, elevenségét?

Milyen erős a nemzetközi erkölcs: a nemzetközi jog ez igazi támasztéka?

A nemzetközi erkölcs erősítése ma az egész világ igazi és majdnem egyetlen nemzetközi problémája.

A külpolitikai nevelés nemcsak a nemzetet emeli föl, elősegíti a nemzetközi morál és jog fejlődését is. Öntudatos nemzetek, ha egymással tárgyalnak, reális érdekeiket tarthatják szem előtt és olyan szerződéseket köthetnek, melyektől az első kínálkozó alkalommal nem szabadulni akarnak, hanem amelynek életben tartását és gyümölcsöztetését minden erejükkel szorgalmazzák. A megerősödött nemzetközi erkölcs és

jog pedig a béke, következőképen a nemzet biztonságának legerősebb támasztéka.

Csak a külpolitikai nevelés ébresztheti fel az igazi öntudatot, vésheti minden magyar ember szívébe a magyar nemzet örökös célját, teremtheti meg külpolitikájának folytonosságát. Csak ez nevelhet nagy és derék férfiaknak nagy és derék utódokat.

A külpolitika magas szempontjai, történelmi mérlegelése szinte természetszerűen lenyesi a belpolitika vadhajtasait is.

A külpolitikai öntudat minden nemzeti megmozdulás automatikus szabályozója is: nincs nyers tulzás ott, ahol a külpolitikai szemlélet helyes és tiszta. Amely nép a nemzetközi életben helyt tud állani, az otthoni dolgaiban is rendet tud teremteni. Viszont a belpolitikailag rendezett állam békéjét és boldogulását csak céltudatos külpolitikája védelmezheti meg.

Valamely ország külpolitikai útját nem lehet önkényesen kijelölni és irányítani. A külpolitikai irány tulajdonképpen az országnak Istentől kijelölt végzete.

Minden külpolitika, amely ehhez a végzethez simul, alkalmazkodik, valódi, okos ihletett országvezetés. Mindaz pedig, mely ettől eltér, sajnálatos és bajthozó dilettantizmus, a gyöngeség henye próbálkozása a sors roppant erőivel szemben.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy hazánk mai külpolitikája ezeréves és parancsoló hagyományokban gyökerezik. Olyan régi ez a politika, mint maga az Európába beilleszkedett magyar királyság. Az a külpolitika Szent Istváné, aki Itália és Németország felé nyújtotta kezét.

A történelem tanubizonyosága szerint minden külpolitika, amely országunkat ebbe az erővonalba állította bele, a sors igazi rendelését követte. Minden olyan külpolitika azonban, amely az ellenkező irányba akarta az országot terelni — társult légyen az bár az önfeláldozás csodáival is — sajnálatosan eredménytelen maradt. Gondoljunk csak a Rákóczi-felkelésre, amely a francia erőkre számított, vagy legtorzabb alakjára, a Károlyi Mihály vak kísérletezésére, melynek nem ő maga, hanem az ország lett szomorú áldozata.

A békeszerződések óta eltelt idő kissé elfeledtette a magyarsággal külpolitikai hagyományait. A régi hármasszövetség, mely a háboru előtt a külpolitika gerincének, a régi német-római császárság történelmi örökösének látszott, felbomlott éppen a világháboruban s ez a körülmény még jobban megtéveszti a magyar külpolitikai közvéleményt. A régi hármasszövetség ugyanis nem képviselője, vagy továbbhordozója, hanem csak álarcos utánzója volt a német-római császárság világpolitikai hagyományainak, amelyben Magyarország, mint önálló egység, nem szerepelt, tehát sem szándékait, sem mint barát-

tot, sem mint érdekelt felet nem vették számításba.

Ha azonban a közvélemény tekintetét a nagy és termékeny multra irányítja, s meglátja azt, hogy a középeurópai erővonalnak Magyarország kitéphetetlen lánc-szeme volt, ha meglátja, hogy e külpolitikának a múltban olyan képviselői voltak, mint Szent István, Nagy Lajos, Hunyadi János és Mátyás, Pázmány és — olasz részről II. Szilveszter, a törökellenes nagy pápák (XI. Ince stb.) egész sora, a szinte magyarrá lett Cesariini Julián, Kapisztrán János, a magyar hősi alaknak számító Garibaldi és végre Mussolini maga, aki mélyen átértékelte a magyar teljesség fontos voltát, akkor másként fogja értékelni a magyar közvélemény is történelmi külpolitikai rendeltetésünket, amely az olasz és német szövetség felé mutat kérlelhetetlenül.

Közvéleményünknek, melynek támogatása nélkül nem lehet vérrel és lélekkel telt külpolitikát csinálni, ismernie kell hagyományos külpolitikánk előnyeit. Magyarország, amikor szilárd támaszpontja a középeurópai politikai erővonalnak, egyúttal gátat vet a francia politika kelet-európai hegemoniájának, gátat a bolsevizmusnak és ebben az értelemben revíziós politika is, nem a revízió taktikai, hanem stratégiai eszközeit hordozva.

A revízió pedig közeledik. Előbb a fegyverkezési egyenjogúság valósult meg, ezt követte északi trianoni határaink korrigálása, majd még elszakadt véreink kisebbségi, kulturális és nemzetiségi jogai fognak tiszteletben tartatni. Régi történelmi barátságok elevenednek fel, az elevenné vált régi hagyományokkal. Megújul a lengyel-magyar testvériség. És Anglia méltányolja Magyarországot békeszerző külpolitikáját.

A magyar külpolitika mindig a hűség végletekig vitt politikája volt. A magyarság első önmagával kötött szerződése a vérszerződés volt. Azóta is minden szerződésünk: vérszerződés.

Nincs kétség aziránt, hogy a magyar közvélemény ráeszmél saját érdekére és felismeri saját feladatait, köztük a helyes külpolitikai érzékkel irányított nemzeti öntudatot, amelynek elérése jelenti a magyar jövődőt.

